

6. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Beblavého na podpredsedu vlády a ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Mihála podanú vo veci problematiky nezamestnanosti absolventov a jej riešení

Poslanec
Národnej rady Slovenskej republiky
Miroslav Beblavý

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
09-09-2010		
Číslo spisu: SEPR 734/2010		
Prílohy		
RZ	ZH	LU

Bratislava 8. septembra 2010

Vážený pán minister,

podľa čl. 80 Ústavy Slovenskej republiky a § 129 zákona o rokovacom poriadku Vám podávam nasledovnú interpeláciu.

Vláda Slovenskej republiky vo svojom programovom vyhlásení ako svoju hlavnú strategickú prioritu v sociálnej oblasti uvádza zvyšovanie zamestnanosti a s tým spojenú podporu tvorby nových pracovných miest ako najúčinnějšího prostriedku na zabezpečenie rastu príjmov obyvateľstva.

Vzhľadom na stav, v akom ste rezort práce zdedili, ako aj mimoriadne zlú rozpočtovú situáciu v kombinácii s hospodárskou krízou je pochopiteľné, že Vaše úsilie v tomto období musí smerovať primárne k znižovaniu deficitu verejných financií a opatreniam s tým úzko súvisiacim. Oceňujem kroky, ktoré už Váš rezort v tomto smere podnikol a táto interpelácia nesmeruje k ich kritike; jej zámerom je upriamiť Vašu pozornosť na problematiku ktorá nie je ústrednou témou rezortu, i keď z hľadiska záväzkov vlády je kľúčová a z hľadiska potreby jej riešenia akútna.

Tým problémom je otázka nezamestnanosti absolventov stredných a vysokých škôl. Ako konštatuje vláda vo svojom programovom vyhlásení, zámer podporiť tvorbu nových pracovných miest prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce sa nedarí naplňať. Trh práce nestíha zamestnávať absolventov – ich počet je medziročne takmer o štvrtinu vyšší. V minulom roku sa ich počet zvýšil o 70 %, t. j. takmer o 14.000 absolventov. Kým v máji minulého roku bol počet nezamestnaných absolventov 19.075, tohtoročné štatistiky hovoria už o 23.219 mladých ľudí, t.j viac ako 33% celkového počtu obyvateľov vo veku do 25 rokov. V roku 2009 bol tento podiel 27,3%, čo je o takmer 6 percent viac ako priemer EÚ a zároveň po Španielsku a pobaltských krajinách je to piaty najvyšší podiel nezamestnaných medzi absolventmi v krajinách EÚ. V Českej republike bol pritom tento podiel o viac ako polovicu menší (16,6%), pričom priemer V4 predstavoval 24%, teda o 9% menej ako v prípade Slovenska. Na jeseň tohto roku sa očakáva ešte výraznejší nárast.

Nárasty počtu absolventov bez práce však nie sú iba problémom Slovenska. Priemerná nezamestnanosť absolventov v EÚ v roku 2009 sa porovnaní s rokom 2008 zvýšila o 4,3%, pričom v samotnej Veľkej Británii, ktorá má dlhodobo jednu z najnižších mier nezamestnanosti spomedzi krajín EÚ, podiel nezamestnaných absolventov mladších ako 24 rokov vzrástol z 11.1% v decembri 2008 na 14% v decembri 2009, čo predstavuje medziročný nárast o 25%.

Prudké nárasty nezamestnanosti sú teda celoeurópskym trendom, jasným dôsledkom hospodárskej krízy, a preto cyklickým problémom. Na Slovensku pred krízou a v období rastu

viac ako o štvrtinu (o 26,4 %); v auguste 2007 bol ich počet v evidencii škôl nižší o 2 056, t.j. o 15,6 % oproti augustu 2006.

V dôsledku hospodárskej krízy ale začalo nezamestnaných absolventov rapídne pribúdať a vláda Roberta Fica prijala opatrenia na zníženie dopadu krízy na trh práce. Balík opatrení obsiahnutý v novele zákona o službách zamestnanosti, ako aj systémové opatrenia vrátane prípravy národnej sústavy povolání, národnej sústavy kvalifikácií a národného programu flexibility sa však ukázali ako len čiastočne účinné, resp. neúčinné a niektoré aj zbytočné.

Oceňujem kroky, ktoré Váš rezort podnikol v snahe zefektívniť tieto opatrenia, vrátane návrhu predĺžiť poskytovanie príspevku na podporu udržania zamestnanosti do konca budúceho roku a špeciálne návrhu vypustiť zriedkavo využívaný príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce, ako aj príspevok na presťahovanie za prácou. Takisto podporujem navrhované legislatívne úpravy, ktoré podporia motiváciu nezamestnaných prijať pracovné pozície zavedením kombinácie práce a dávok pre dlhodobo nezamestnaných, ako aj plán zainteresovať zamestnávateľov na vytváraní nových pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných úľavami na poistnom na sociálne a zdravotné poistenie, ako aj ďalšie plánované opatrenia, ktoré vytvoria motivačné prostredie nie len pre domácich ale aj pre zahraničných podnikateľov.

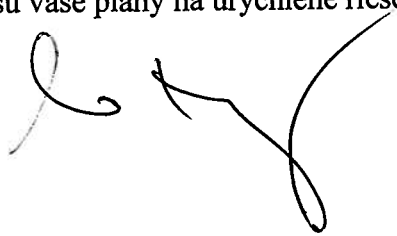
Problém nezamestnanosti však nie je iba otázkou dlhodobo nezamestnaných ale čoraz akútnejšie problémom pribúdajúcich mladých ľudí bez práce. Závažnosť tohto problému potvrdzujú výskumy, ktoré upozorňujú, že krátkodobá nepriaznivá situácia na trhu práce môže mať dlhodobý dopad na zamestnanosť absolventov. Keďže počas krízy sa znižuje hodnota práce, ktorá sa následne spätne alokuje v rámci pohybu trhu práce, dochádza k cyklickému podhodnocovaniu práce absolventov, čo môže mať dlhodobý dopad na nie len schopnosť ale aj motiváciu absolventov sa zamestnať, a čo preto vedie nie len k problému nezamestnanosti ale aj k dlhodobej psychickej frustrácii mladých ľudí.

Vzhľadom na závažnosť problematiky mám preto na Vás nasledovné otázky:

1. Nepovažujete túto tému za prioritnú otázku Vášho rezortu?
2. Nezáväžete urýchlenú prípravu komplexného riešenia cyklického problému absolventskej nezamestnanosti a jeho začlenenie formou zmeny uznesenia do materiálu „Návrh krátkodobých štrukturálnych opatrení vlády SR“ schváleného vládou 8. 9. 2010?
3. Ak nie, aké sú vaše plány na urýchlené riešenie tejto problematiky?

Ďakujem.

S pozdravom

Vážený pán

Jozef Mihál

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR

B r a t i s l a v a